

Naš program.

Mi kandidiramo na socialno-demokratskem programu. Po tem programu je dolžnost vseh trboveljskih občinarjev, da svojo občino kot samoupravno politično telo sami upravljajo. Po občinskem redu vrši to samoupravno delo občinski odbor, drugi pa sodelujejo le toliko, da ta odbor volijo. Po dolgih letih se zdaj zopet vršijo volitve tega odbora in vsi občinarji so dolžni, da se volitev udeležijo in da tudi na ta način protestirajo proti vsem dosedanjim vladam, ki so postavljale in potrjevale gerente, samovladce. Obenem je treba obsoditi vse agente, ki so prodajali nepolitichnost, kajti s tem so ljudstvo uspavali, da se ni zadostno brigalo za svojo politično občino. To velja zlasti za delavstvo pri TPD, kajti gerenti so ves čas delali proti delavstvu in za TPD.

Delavstvo tvori v Trbovljah tako ogromno večino, da bi lahko izvolilo popolnoma svoj občinski odbor. Zlasti se zaradi krivičnega volilnega reda, ki daje najmočnejši stranki popolno moč v roke. Ta krivični red si je kapitalistična vlada izmislila šele potem, ko je bilo delavstvo razdruženo in tako shujskano, da ni bilo zmogljivo za skupen nastop. Če bi delavstvo vseeno združeno nastopilo, bi bila delavska lista najmočnejša in kapitalistična nakana bi prišla delavstvu v korist.

Da se to ne izvrši, agitirajo kapitalisti s pomočjo svojih verskih in narodnih strank, naj bi delavstvo volilo pobožne in narodne može, nekaj jih skušajo ujeti tudi na obrtniško ime, druge pa hočejo poloviti v mreže lažnivega socializma in komunizma, ki se skriva za nepolitichnostjo in ki hoče pod firmo strokovnega združenja brez programa spraviti delavce v staro odvisnost od Kristana, Čobala in Krušiča.

Samo dve listi sta delavski, neodvisna in socialnodemokratska. Med njima je razloček v tem, da za neodvisno listo ne stoji trdna organizacija, ampak neorganizirano delavstvo pod vodstvom posameznikov, socialno demokratsko listo je pa postavila trdna organizacija JSDS in KDZ, ki se je tudi svojemu lastnemu predsedniku (Krušiču) znala postaviti po robu, ko jo je skušal spraviti nazaj v Kristanov tabor. To je važen razloček zlasti zdaj, ko so posamezni voditelji neodvisnih nasedli na kapitalistično geslo solidarističnega združenja in šli s kristanovci v enotno strokovno organizacijo brez programa, to pa z neumnim izgovorom, češ, program razdružuje. Pri sleparskih volitvah v Delavsko zbornico so neodvisni pod vplivom svojih nezvestih voditeljev pomagali kristanovcem in tudi za občinske volitve je bilo nastavljenih mnogo limanic, da bi šli neodvisni skupno s kristanovci. Na posameznike se proletariat nikdar ne sme zanašati.

Med neodvisnimi so pa morebiti še tudi nekateri, ki se programatično od nas ločijo. Morebiti še kdo upa na nasilno zmago, češ, s poštenim in treznim delom ne pridemo nikamor. Kapitalizem je z zakonom o zaščiti države tako usodno udaril med proletariat, da ni bila več mogoča stvarna debata med komunisti in socialisti — s prepovedano stranko se ne da debatirati. Vendar pa si je naša stranka znala ohraniti toliko moči, da je z uspehom pojasnjevala razlike. Kakor Kristan ni socialni demokrat, tako tudi teroristi niso komunisti. Komunizem pomeni skupno last, ne pa terorizma. Občinsko gospodarstvo je komunistično, v kolikor upravlja skupno občinsko last. Če pa kak posameznik samostalno gospodari s to občinsko lastjo in če ima občinarje v svoji oblasti s pomočjo terorizma, potem je popolnoma vseeno, ali se imenuje Mussolini ali Kristan, ali je fašist ali socialist, ali je prijatelj kakšnega papeža ali pa TPD, nikdar in v nobenem primeru ne bo njegov terorizem koristil delavstvu.

Nasilni komunizem je prepovedan, ideja komunizma pa ni in ne more biti prepovedana, ker bi moral biti potem prepovedan tudi Jezusov nauk, ki je tudi komunističen. Seveda ta nauk kapitalistom ni nevaren, kajti nad

cerkveno skupno lastjo gospodarijo posamezniki kapitalistično, ljudstvo pa le plačuje. Kapitalizmu tudi nasilni komunizem ni nevaren, kar poglejte v fašistovsko Italijo! Kapitalizmu je nevaren samo socialno demokratski komunizem, to je skupna last delavnih in prometnih sredstev in ljudska vlada nad to skupno lastjo, t. j. ljudska uprava je lasi. Ljudska uprava pa ni mogoča, če ljudstvo ne tvori družbe (= socializem) in če v tej družbi nimajo vsi enakih pravic in dolžnosti (= demokracija). Ta ljudska uprava pa ne bo prišla ne iz Londona, ne iz Moskve, ne iz Beograda, ne iz nebes, ampak iz ljudstva, ko bo spoznalo potrebo organiziranja in ko bo svoje organizacije vodilo samo brez demagogov, kakor jih vodimo mi, socialni demokrati. Mi, ki ne delamo samo za časa volitev, ampak vsa leta enako. Mi, ki nikogar ne odbijamo, ampak vsakega sprejememo, kdor si služi svoj kruh z delom in hoče izpolnjevati svoje proletarske dolžnosti in se posluževati svojih pravic po programu, da zmaga delavski razred nad kapitalističnim razredom in da bo zmožen svojo zmago porabiti v korist človeške družbe.

Razredni boj se mora bojevati na vsej črti in v vseh strokah, v politiki, gospodarstvu in kulturi. Njegova obsežnost je neomejena. Občina tvori sicer le mali del človeške družbe, vendar pa je v občinskem gospodarstvu dana velika možnost pomagati izkoriščanemu človeštvu v njegovem boju proti izkoriščevalcem. Zato ne moremo naštevati vseh točk svojega komunalnega programa, ampak se omejimo le na najnujnejše naloge, ki jih hočemo v občinskem odboru zastopati:

SPLOŠNE KULTURNE ZAHTEVE.

1. Dvigniti ugled in organizacijo naše občine, ki je po svoji velikosti tretja na Slovenskem, pa nima še lastnega statuta, kakor ga imajo druge mnogo manjše občine, nima niti srednjih niti meščanskih šol, nima niti okrajnega niti okrožnega sodišča, niti okrajnega glavarstva. Da je naša občina tako zapostavljena, je kriva TPD in dosedanji naši občinski odbori.

2. Zlasti glede šolskega vprašanja smo zapostavljeni, ker so naši občinski odbori preveč moledovali pri TPD, naj ona skrbi za šolstvo, namesto da bi sami skrbeli za zadostne šole, pri čemer bi TPD morala nositi primerne doklade. (Primerjaj tozadevno uspeh naše organizacije v Mežici.) Nevedno ljudstvo je najboljša molzna krava, zato ima TPD interes, da šolstvo zadržuje, mi pa imamo interes, da ga pospešujemo. Razen več otroških vrtcev in ljudskih ter obrtnih šol nam je treba tudi meščanske šole in realne gimnazije.

3. Za odrasle je treba iz občinskih sredstev ustanoviti knjižnice in čitalnice, resne kinematografe in gledališča, postajo za radio, razna zabavišča, zlasti za telesno vzgojo in sport i. t. d., ne pa da se vse take institucije ustanavljajo le za profit posameznikov in strank, ki potem računajo le na najnižje instinkte in s tem ljudstvo kvarijo, namesto da bi ga izobraževale.

GOSPODARSKE ZAHTEVE.

1. Občinska davčna politika naj se prilagodi ustavi, ki določa, naj se davek plačuje po davčni moči in progresivno, dočim mora zdaj plačati večino davkov mali človek. Zlasti naj se odpravijo davki na življenjske potrebščine.

2. Občina naj ustanovi gospodarski urad, ki bo skrbel za skupni nakup življenjskih potrebščin in jih oddajal občinarjem brez lova za profitom. Otvori naj občinsko mesnico, občinsko pekarno i. t. d.

3. Občina naj uredi parcelacijo z dobrimi cestami in ulicami ter naj gradi stanovanjske hiše in naj v ta namen pobira stanovanjski davek, ki naj ga progresivno plačujejo vsi, ki imajo večja stanovanja, nego jim je treba po številu družinskih članov.

4. Vsa dela naj občina izvršuje v lastni režiji, s čimer bo odpravila dobršen kos brezposelnosti.

SOCIALNE ZAHTEVE.

Vse kulturne in gospodarske zahteve so obenem tudi socialne, ker urejujejo nered v družbi. Le pod vplivom solzavega in neodkritosrčnega buržuj-skega socializma je treba zaščititi za slabotne. V pošteni človeški družbi se skrbi za deco, za bolne, onemoglo, invalide, starce i. t. d. razume sama po sebi. Skrb za brezposelne bi pa sploh odpadla, ker posla je dovolj, dela je povsod preveč, le zaslužka ni, ker je profit slab organizator. Najbolj se to občuti na brezposelnosti zidarjev v času, ko je stanovanjska beda dosegla svoj vrhunec.

Če bo občina posegla v gospodarske razmere, bodo žalostne družabne (socialne) razmere kmalu boljše, zlasti če bodo tudi druge občine, okraji,

okrožja in države istotako storile. Le v kapitalistični družbi, ki ima profit za boga, so potrebne socialne krpa-rije:

1. Občinska posredovalnica za delo.
2. Občinska skrb za vse, ki jih je kapitalizem izžehl in zavrgel kakor izžete limone.
3. Otroško zavetišče.
4. Sirotišnica.
5. Razine higienske ustanove za pomoč bolnikom in preprečenje bolezní.
6. Ljudska kopalnica.
7. Omejitev žganjetočev, vinotočev in sploh alkoholnih gostiln, a ne nasilno, temveč z ustanavljanjem občinskih brezalkoholnih gostiln in ljudskih kuhinj.

Kdor se s tem programom strinja, naj odda svoj glas za našo

3. socialno-demokratsko listo, ki bo na volišču 3.

Po volitvah naj pa ne misli, da je njegova dolžnost izpolnjena z oddanjem volilne kroglice, ampak naj v, da je treba izvoljene kontrolirati, če delajo prav. Vsak je zmogljiv, nič v

papeževu nezmotljivosti ne verujemo. Zato naj se naši volilci organizirajo v JSDS in KDZ in naj z nami sodelujejo.

Krajevna organizacija JSDS in KDZ v Trbovljah.

Razno.

r Blagopokojni »Socialist« je objavil dne 2. oktobra 1925 nesramno bojkotno okrožnico, ki jo je razposlala Pokr. zadruga knjižgovezov. Kakor je sodniško ugotovljeno, ni hotel prevzeti dr. Korun odgovornosti za »Socialistove« lopovščine, slamnatega fanta pa nismo hoteli tožiti (poglej lanski »Naprejek« št. 52.) Pač pa smo tožili predsednika zadruge Jakopiča. Šele po 5 mesecih se nam je posrečilo spraviti zadevo do razprave, junaki v blatenju pred sodiščem niso tako junaški. Za razpravo smo zvedeli tako pozno, da je nismo mogli objaviti, s. Thaler kot priča še niti na dan razprave ni imel vabila. Nova razprava se bo vršila v torek, 30. marea ob 12. v veliki dvorani št. 79. Komur je količkar mogoče, naj se razprave udeleži, da bo spoznal, kako lažljivo sta o prvi razpravi poročala »Slovenec« in »Del. politikac«. Ker z ljudmi, kakršni so podpisani pod »Del. politikac«, ne maramo priti v dotik (poglej »Naprejek« št. 4, 23. jan. 1926), smo pisali samo »Slovenec« in urednik Terseglav nam je odgovoril, da žal poročila ni čital in da bo objavil popravek, ko mu ga pošljemo. Pošljemo mu ga pa šele po končani razpravi, ker ne gre, da bi z objavljanjem vplivali na potek sodne razprave.

r Prvi maj. Kristanovci z Marksovega trga so poslali nam, pa tudi Strok. komisiji, Komsumnemu društvu za Slov. in še drugim »razrednim« organizacijam poziv, da se udeležimo pogajanj za skupno proslavo praznika dela. »Delavce« je že poročal, da bodo skupno proslavo organizirale »združene« strok. organizacije, v njih so organizirani tudi delkasti, ki še niso pisali doslej v svojem listu, da niso več združeni s kristanovci. Kako torej? Baš v zadnjem DKL kličejo grozečo vojno nevarnost, jim bodo pač lahko tudi zapuhali organizacijo proslave prvega maja, mislimo mi. Pa to je končno njihova in Strok. komisije zadeva, ki naj jo med seboj poravnajo, nikakor pa ne gre, da bi v tako združenje, kakor ga v DKL slikajo, skušali zmešati še naše organizacije. Naj se ne boje, mi praznika Dela ne bomo profanirali, kakor ga skušajo oni, za zedinjenje razrednega proletariata pa delamo mi že ves čas od takrat, ko so ga oni začeli razbijati, že več let!

r Spominska plošča na domu Ivana Cankarja. Petdesetletnico rojstva Ivana Cankarja bo proslavilo delavstvo na Vrhniki na ta način, da bo vzdalo v rojstni hiši velikega pisatelja spominsko ploščo s portretom Ivana Cankarja v porcelanu. Slikarsko delo je poverjeno akad. slikarju g. Ferdo Veselu, enemu izmed najboljših sodobnih portretistov v Evropi. To bo edini umetniški spomenik te vrste v državi. Inicijativo za vzdavo plošče in proslavo ob tej priliki je vzela v roke »Cankarjev dom« r. z. z. o. z. na Vrhniki, ki bo pritegnila tudi druga prosvetna društva in povabila k sodelovanju vsa naša kulturna društva. — Ker bodo stroški za ploščo in proslavo znatni, se obračamo s tem na vsa kulturna društva, prijatelje in čitatelje velikega pisatelja, da prostovoljno prispevajo za ploščo. Imena in zneske darovalcev bomo objavili v vseh časopisih. Prispevke prosimo poslati na: »Cankarjev dom« r. z. z. o. z. Vrhnika, oziroma ček. račun št. 14.234.

Delavska kulturna in telovadna zveza »Svoboda«, podružnica na Jesenicah, priredi

v nedeljo dne 28. t. m. ob 20. (8.) uri zvečer v Delavskem domu tragedijo »Kovarstvo in ljubezen«, igro v 5 dejanjih in 3 spremembah. Kostumi iz Ljubljane (gledališča). — Vstopnina običajna. Med odmori igra društveni mladinski tamburaški zbor. — K obilni udeležbi vabi — odbor.

KJE SE KUPI?
Le pri tvrdki
Josip Petelinc
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
Najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znanih znamk
Gritzner - Adler - Phöenix
Istotam posamezne dele za stroje in kolosa, igle, olje, jermena, pnevmatika.
Punk o vezanju na stroj brezplačen! —
Večletna garancija! Na veliko! Na malo!

Raznovrstno pomladansko obleko
nudi najceneje
JOSIP ROJINA
LJUBLJANA, Aleksandrova cesta 5.

Iz stranke.

s V pregledu organizacij, ki so obračunale za februar, imamo dva člana, ki sta plačala nad 100 Din prispevka: eden v Ljubljani 190 dinarjev, drugi pa v Mežici 1000 Din. (Vnovčil je v februarju večletno delo in od tega plačal 1000 Din članarino za februar). Katera stranka ima tako točne in požrtvovalne člane? Ne besede, pač pa taki zgledi bodo pomen progresivnega davka razširili med proletariat, čeprav se kristanovci iz njega norela delajo. K svojim dohodkom ne računaj samo gotovino, ampak tudi razne pridelke, prosto stanovanje, razne deputate itd. To so tudi dohodki in je treba od njih tudi prispevati davek za skupnost.

s Zamudniki, sramujte se pred novimi člani in organizacijami. Zapomnite si: Naše taništvo mora dobiti obračune najpozneje do 10. vsakega meseca. Plačujte svoje prispevke vedno za mesec dni naprej, da zaupnikom in blagajnikom olajšate delo.

s Moste. V nedeljo popoldne ob 3. bo pri Marenčiču prvi občini zbor kraj. organizacije JSDS in KDZ. Ničee naj ne izostane! Sprejemali se bodo tudi novi člani.

Zavarovanci v smislu objave »Socialističnomi koleđanjuc« za l. 1926. Medvode. 241. Janko Mravljec (83), pap. del., Lg. 500 Din. 242. Janko Cvajnar (90), čistilec N. Sl. eskc. 2000 Din. Trbovlje. 243. Mirko Čebin (05), rudar, 250 Din. 244. Jože Gorišek (02), rudar, 250 Din. 245. Alojz Trtnik (81), rudar. 250 Din. 246. Janez Goltes (05), mizar, 250 Din. 247. Janez Flere (91), 250 Din. 248. Ivan Marin (82), predel. Lg. 500 Din. 249. Jože Božiček (79), tesar, 250 Din. 250. Viktor Švič (81), sedlar, 250 Din. Ljubljana. 251. Dragotin Gustinčič (82), inž. 250 Din. Sava. 252. Lovro Oblak (91) kovinar, Lg. Sl. 750 Din. Crna. 253. Anton Planinšek (66), žagar, Lg. eskc. 1250 Din. Sv. Peter pod Gorami. 254. Josip Geier (78), del. Lg. 500 Din. 255. Franc Gubina (69), mizar, Lg. 500 Din. 256. Josip Rozman (72), del. 250 Din. 257. Janez Gubina, mizar, 250 Din. 258. Franc Zorenč (67), 250 Din. 259. Martin Kramer (01), del. 250 Din. 260. Franc Geier (88), lončar, 250 Din. — V zadnjem »Naprejek« je izpuščen zavarovanec: št. 214 Martin Raušl, zidar v Trbovljah za 250 Din.

Denar

Je od nekega časa postal redek. Vedno težje postaja pridobivati si ga. Ali življenje primorava vsakega na borbo za obstanek in

kdor hoče v tej borbi zmagati mora biti zdrav, svež in uporen. Zatorej uporabljamo pri utrujenosti onemoglosti, nerozi in vsled tega povzročene nespau, Fellerjev blagodišeči »Elsaflijd«, ki osvežuje, krepi mišice in žilve, lajša bolečine. Kot nam vedno iznova potrjujejo, Fellerov Elsaflijd tudi pri

močnih reumatičnih bolečinah izvrstno deluje. Dober kosmetikum. Močnejši, štedljivejši in boljsega delovanja kot francosko žganje. 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici za 63 Din, 12 dvojnatih ali 4 velike specialne steklenice za 90 Din, 36 dvojnatih ali 12 velikih specialnih steklenic za 250 Din, že

obenem z zabojem in poštnino razpošilja po povzetju ali proti vnaprejšnjemu poslanemu denarju lekarnar Eugen V. Feller v Stubici Donji, Elsatrg 252, Hrvatska. — Posamezne steklenice »Elsaflijda« pa po reducirani ceni 9 Din se dobe v vseh lekarnah in sorodnih trgovinah.

TISKOVNI SKLAD.

Zadnji izkaz 18. III. 1926.	7312.60 Din
Ivan Polak, I. Trbovlje, 22. III.	5.— Din
Franz Pencelj, Trbovlje	5.— Din
Isti od drugega rudarja	2.— Din
Anton Zupančič, Trbovlje	4.— Din
Isti od drugega rudarja	2.— Din
Karl Kisovec, Ljubljana	20.— Din
Andrej Hofer, Ljubljana	4.— Din
Al. Leskošek, Celje	10.— Din
Teodor Korn, Ljubljana	1.— Din
Jakob Jeras, Tacen	1.— Din
Jakob Dolničar, Brezovica	4.— Din
Fr. Čuk, Mali dom	10.— Din

Skupaj 7380.60 Din

Popravek. V »Napreju« št. 11. t. l. je v izkazu tiskovnega sklada pomota. M. Pevec je dal 78.— Din, ne pa 478.— Din.

KOLINSKA CIKORIJA JE RES IZBORNA

Zahtevajte povsod in izrecno „ADRIJA“ prašek za pecivo in vanilin sladkor.

Drugi slični izdelki so manj vredni.

K muzam je neznan poet vzdihoval že dolgo let. Dvignil ga v Olimpa sraj Stoprav zdaj je »BUDDHA« čaj!

Dopisi.

MEŽICA. (Kapitalistični agentje in obč. volitve.) V Mežici, Črni in Prevaljah so razpisane obč. volitve za 16. maja t. l. Doslej so bile te občine v socialističnih rokah. Res socialistično je deloval samo obč. odbor v Mežici, deloma tudi v Črni. Župani v Mežici, Črni in Prevaljah so pa delovali po kapitalističnem sistemu, bili so socialisti samo na zunaj, samo v besedah, na delu pa zastopniki kapitalistične politike. (V Prevaljah so n. pr. socialpatrioti glasovali za nakup zvonov, dovolili so preko milijon kron za zvonove. V Črni pa je župan Dolinar prepredil, da bi dobili občinski in uslužbenci avtoprometa trinajsto plačo, dasi bi bili sli ti izdatki predvsem na račun rudnika.) — V Črni kompromisari župan Dolinar s kapitalističnimi strankami, zato ga v »Jutru« večkrat pohvalijo. — V Mežici se

stavlja poleg klerikalcev in demokratov tudi kristianovci na pritisk rudnika posebno kandidatno listo. Na vsak način hoče rudnik razbiti socialistično delavsko moč v občini, zato pripravlja tudi obrtniško listo. Rudnik bi torej imel več list: demokratarško-sokolaško, h kateri bi pripel obrtnike, za one pa, ki bi si pomišljali glasovati za to listo, pa posebno kristianovsko. Govorijo pa po Mežici, da bodo uradniki kandidirali na listi demokratov-sokolašev-obrtnikov, če pa na tej listi ne bodo imeli nosilca, določenega imajo g. Vončino, bodo glasovali za kristianovce. Tako upa inozemski kapital, da bo nalovil dovolj volilnih backov za instalacijo rudnikove oblasti na občini. Med njegovimi kandidati je prav živahno tekovanje: nekateri na kristianovski listi upajo, da bodo postali pazniki, delavci naj bi jim s kroglicami pomagali do biča in koruze. Med drugimi gre za to, kdo bo dobil gostilno, iz katere preganjajo dosedanega podžupana: eden bi rad čimprej imel imenitno »ohcete«, drugemu in tretjemu bi postranski dohodki dobro služili. Gostilno bo dobil tisti, ki bo nalovil največ glasov za svojo listo, tako je baje odločeno na najvišjem mestu. Ne boš, Jaka, delal računov brez delavstva, ki bo odločilo po svoje! Kandidatje vseh protidelavskih list pa se prav razločno podpišite, da ne boste skušali pozneje tajiti izdajstva! — Soc. demokrat.

TRBOVLJE. (Dnevni kop Dobrua in podjetje Dukič.) 15. t. m. nas je bilo odpuščenih čez 80 kvalificiranih in 190 nekvalificiranih delavcev. 1. aprila, ko bomo dobili mi obračun, bo pa podjetje Dukič prevzelo ves dnevni kop; dosedaj je imelo samo odkrivanje premoga. Vsi odpuščeni bomo po zadržanju g. ravnatelja TPD sprejeti 1. aprila pri Dukiču. Ko niso vedeli, kako bi nam vzeli draginjske doklade in drugo, kar imamo pri TPD, so nas pri TPD odpustili in izročili Dukiču, torej istemu podjetju pod drugim imenom, ki pa ne plačuje draginjskih doklad, ne daje deputatnega premoga itd., čeprav plačuje na uro nekaj malega več ko TPD. Vsi prizadeti smo odločno proti temu, da bi podjetje Dukič prevzelo ves dnevni kop. Zavedamo se, da se s tem dela zločin, katerega žrtve smo mi. Vemo, da TPD nič drugega ne briga ko to, da si ohrani ogromne dobičke, pri čemer ji pomaga vlada, kar dokazuje tudi komisija, ki je bila v Ljubljani in Trbovljah. Kje so zdaj tisti, ki pri vsakih volitvah obljubujejo, da bodo delali za narod? Zdaj naj se pokažejo, zlasti klerikalci, ki imajo večino slovenskega ljud-

stva pod svojo komando! To si bomo dobro zapomnili, kajti ko ste imeli vso moč v rokah, niste za nas nič naredili, le davki so vsak dan večji. — Odgovorni so tudi socialpatrioti, ki so redukcije načelno sprejeli na šodu 21. februarja. Teda je g. Uračnik razlagal redukcijo pri TPD in povedal, da se je produkcija za nekaj malega znižala, da pa družba kljub temu dobro izbaja. Kako je mogel dati na glasovanje resolucijo, da naj tretjina delavcev izmenoma praznuje? To je napravilo med delavci le razdor, kajti nekateri delajo vse šihte, drugi pa ne. Radi tega vas delavstvo sovraži. Delavci, premišljajmo o svoji eksistenci, ne dajmo, da bi nas vodili za nos razni »nepolitiki«, ki se iz nas le norea delajo. Vstopimo v Jugosl. soc. dem. stranko in Kmetško-delavsko zvezo, v katero imamo še največ zaupanja! — Prizadeti rudarji.

Klerikalni in »nestranski« obrtniki v SLOV. BISTRICI izrabljajo v zaščito svojega nekontroliranega profita ter izrabljanja vajencev orožništva v boju proti organiziranemu delavstvu! — Slovenska Bistrica, 21. marca 1926. — Danes se je vršil tukaj šod v gostilni pri g. Sorčniku, ki ga je sklicala Splošna gradbena gospodarska produktivna zadruga »Napreje« v Celju, na katerem je poročal s. A. Leskošek. Na shodu smo hoteli razpravljati o sledečih točkah: 1. začetek rokodelstva, 2. rokodelstvo in cehi, 3. konec cehov in začetek kolektivnih obrtnih zadrug, 4. začetek modernega delavskega gibanja in zadrugištvo ter pomen produktivnih zadrug. Za šod je vladalo veliko zanimanje med člani zadruga »Napreje«, a nič manjše pri tukajšnjih obrtnikih, ki so že pri prvem zborovanju, dne 2. februarja t. l., pokazali svoje sovraštvo do tega občekoristnega in naprednega delavskega gibanja. Ze pred 10. uro se je zbralo nad 30 članov zadruga, v posebni sobi pa so se zbrali gg. obrtniki z g. načelnikom kolektivne zadruga na čelu. Sodr. Leskošek je skrajja lahko govoril nemoteno dotlej, ko je začel razlagati, da je družba opredeljena v dva razreda, in to v kapitalističnega in v delavskega. Delavski razred ima v resnici večino, a moč ima kapitalistični razred zato, ker so obrtniki najzvestejši stebri kapitalističnega razreda. Tu so začeli obrtniki pritiskati v zborovalno sobo ter zmerjati referenta in druge zborovalce. V dvorani je nastal nemir, da ni bilo mogoče več zborovati. Med obrtniki je sedelo nekaj socialnih demokratov iz Zgornje Bistrice, ki so branili delavsko stališče in očitali obrtnikom reakcionarstvo. Obrtniki so v svoji jezi začeli kričati, da

ima Kristan milijone itd. Na to je referent izjavil, da mi ne pripadamo h Kristanovi stranki, ki izdaja »Delavsko politiko« v Ljubljani in »Volksstimme« v Mariboru, temveč mi smo naprejevci, pravi socialni demokrati, ki vodimo boj ne samo proti Kristanovim milijonom, temveč tudi proti vsakemu skriteму profitarstvu in izrabljanju nevednega delavstva, posebno vodimo boj tudi proti onim, ki izrabljajo vajence, delavske in kmečke sinove v svoj profit. Konstatiral je, da je v Sloveniji nad 12.000 vajencev, a samo 7000 pomočnikov; v Slov. Bistrici je pomočnikov samo 9, vajencev pa nad 100! To je bil za klerikalne obrtnike tak moralen poraz, da so takoj opustili svoj »načelnik« boj ter tekli po orožnike, da bi razpustili šod, Leskoška pa najmanj takoj zaprl, da ne bi odpiral izkoriščenim očem. Med to debato sta že prihitela dva orožnika, gg. Zorenc in Perec. Prvi je nastopil takoj v imenu zakona (zborovalci so dobili vtis, da nastopa v imenu in interesu obrtnikov) in zahteval sklicatelja shoda. Ko se je Leskošek javil kot sklicatelj, mu ni vedel orožnik nič protizakonitega in sploh nič drugega povedati kakor to, da tisti, ki nima koncesije, ne sme delati na stavbah. Sodr. Leskošek mu je odgovoril, da sedaj ne gre za delo na stavbah, ampak gre za šod, ki je bil srezkemu poglavarju prijavljen, obenem ga je pa opozoril na nemir, ki so ga delali gg. obrtniki. Opozorjal je orožnike, da nimajo pravice šod razpustiti, temveč morajo le nemirne zborovalce odstraniti. O tem pa nista hotela orožnika nič slišati, kakor da sta prišla braniti klerikalne obrtnike ne pa veljavnega zakona o zborovanjih. Ko je s. Leskošek videl, da orožnika nista nepristranska, je javno zborovanje zaključil in sklical po § 2. društvenega zakona po preteku pol ure drugo zborovanje v drugih prostorih. Zborovanje se je nato nadaljevalo nemoteno. Nad tem početjem klerikalnih obrtnikov so se zgražali nekateri pošteno obrtniki, predvsem g. Sorčnik, Žumer, in cestni mojster g. Soršek. Zadnja dva sta se udeležila tudi popolnanskega zborovanja in sta popolnoma soglašala s tem, da si delavci ustanovijo svojo zadrugo gradbeno podjetje. Ostali obrtniki v Slov. Bistrici stojijo pa striktno na stališču, da se delavci ne smejo organizirati. Orožniki so jim baje obljubili, da bodo vsakega člana zadruga »Napreje« aretirali, ki ga bodo dobili na kaki stavbi. Mi smo to vest sprejeli čisto hladno, ker vemo, da orožniki takih pravic nimajo, da bi ovirali razvoj produktivnega zadrugištva. Našim članom kakor tudi ostali javnosti pa bodi povedano, da ima zadruga »Napreje« po svojih tehničnih voditeljih posameznih obratov koncesijo za zidanje in tesarstvo ne samo za Slov. Bistrico, ampak za celo državo SHS. Nadalje opozarjamo, da je v Slov. Bistrici ustanovljeno obratovališče, ki ga vodi zadrugišnik Anton Širovnik. Obratovališče sprejema in izvršuje vsa naročila iz gradbene stroke.

Poravnajte naročnino!

27. marca 1926. — 2400.

Delavci!

Kdor inserira v drugih listih, v »Napreju« pa ne, ta sam dovolj jasno pove, da ne mara odjemalcev iz delavskih vrst. V vaših rokah je kakšno

inseriratno politiko

delajo trgovci. — Trgovci so bolj navezani na Vas, nego Vi nanje!

Vsled ugodne nabave surovin znatno znižane cene **nogavicam in drugim pleteninam**

Vse odjemalce prosimo, naj zahtevajo cene.

Vsakovrstna naročila sprejema naš zastopnik in navednost trdka

M. FRANZL & SINOVI

Poštni predal 44 LJUBLJANA, Privoz 10 Telefon 428

Kje kupiš najceneje? PRI ŠENTPETERSKEM BAZARJU v Ljubljani, Martinova cesta št. 8.

Tam dobite različno blago. Krasne volnene spomladanske šofe, izdelane možko in žensko perilo. Belo in rujavo kotenino itd. po najnižjih cenah. Zdej tudi odprodaja zimskega blaga in ostankov pod lastno ceno. **POZOR!**

Zakaj smo poceni?

Zato, ker nimamo nobene režije — ne za izložbo, ne za razsvetljavo, ne za lokal, ne za reprezentanco. — Vse to odpade, ker smo v lastni hiši in na dvorišču.

Zapomnite si,

noben trgovec ne plača režije — temveč **Vi** jo plačate in za toliko smo mi cenejši.

Pridite, prepričajte se!

Detajlna prodaja

C. POLLAK, d. d. Ljubljana, Dunajska c. 23 dvorišče.

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana — Frančiškanska ulica št. 6

registrirana zadruga s omejeno zavzeto.

Tiskovine

za šola, knjižnice in urade, najmoderneje platate in vabila za veselice, letne razpisnice. Najmodernejša uradna za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

STEREOTIPIJA LITOGRAFIJA

Razpis

stavbenih del za zgradbo novega šolskega poslopja okoliške deške osnovne šole v Celju.

Krajni šolski svet v Celju za okolico razpisuje stavbena dela za zgradbo novega šolskega poslopja okoliške deške šole v Celju in sicer:

1. Zidarska in težaška dela,
2. Tesarska dela,
3. Mizarska dela,
4. Kleparska dela,
5. Dobava železnine,
6. Osrednja kurjava,
7. Kanalizacija.

Stavbeni operat (načrti, proračunski sestavek in stavbeni pogoji) je razložen interesantom na vpogled v pisarni Okoliške deške osnovne šole v Celju, Razlagova ulica št. 5 vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldan.

Proračunski sestavki in formular ponudbe se dobijo proti plačilu nabavnih stroškov.

Pismene ponudbe, opremljene s kolkom Din 100.—, se imajo izročiti ločeno za vsako razpisano skupino v zapečatenem zavitku z zunanjo označbo „Ponudba za . . . . . dela pri zgradbi okoliške deške osnovne šole v Celju ponudnika I. I.“ do ponedeljka dne 12. aprila 1926 do 12. ure dopoldan v pisarni upravitelja okoliške šole v Celju, Razlagova ulica št. 5. Kolekovati je tudi vse priloge. Vsaki ponudbi je priložiti 5% kavejijo v gotovini ali pupilarnih vrednostnih listinah. Ponudnikom, katerih ponudbe ne bodo sprejete, se vrne kavejija tekom 14 dni. Pozneje dospele in nepopolne ponudbe se ne bodo upoštevale. V ponudbi morajo staviti ponudniki cene tako, da bodo stalne, to je obvezne, najsi bi se zvišale cene bodisi gradivu, bodisi delavni moči.

Upoštevale se bodo samo ponudbe opravičenih podjetij in obrtnikov. Ponudniki morajo podpisati izjavo, da poznajo vse dražbene in stavbene pogoje in da pristajajo se točno po njih ravnati.

Krajni šolski svet si izrecno pridrži pravico, oddati dela po lastnem preudarku brez ozira na višino stavljenih ponudb.

Krajni šolski svet v Celju za okolico, dne 22. marca 1926

Kadar pridete v Celje in predno nakupite manufakturno blago, moške in ženske izgotovljene obleke, blašče, suknje, odeje, srajce, si oglejte velikansko zalogo blaga in izdelkov „**PRI AMERIKANCU**“ - Glavni trg - pri farni cerkvi. Tam se prodaja najceneje, ker ima lastno tovarno Obleka moška štofasta od Din 350.— naprej. SPECIALITETA: Moška obleka, po meri narejena, zamčeno pristna volna samo Din 550.—. Čajgaste moške hlače, močne od Din 45.— naprej. Barhant, flanela in vse drugo blago po najnižji ceni. **Velikanska izbira moških in ženskih štofov.** Oglejte si „Pri Americancu“, Celje, Glavni trg 10 (pri farni cerkvi).

Galanterija! ter modno blago, pletenine, nogavice, sukanec, vezenine, gumbe modne biserne in druge, palice, nahrbtnike, nože, jedilno orodje, škarje itd. se dobi najugodnejše pri

Josip Petelinc
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika
Na veliko! ob vodi. Na malo!

Kupujte le najboljša in najtrpežnejša kolesa

„**PUCH**“

s franc. Michelin pnevmatik po zmerni ceni in event. na obroke. Dobe se samo pri

IGN. VOK, Ljubljana
Tavčarjeva ulica 7 (poprej) Sodna ul.

Tvornica dežnikov in solnčnikov
L. MIKUŠ, LJUBLJANA
Mestni trg šte. 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji ceni.

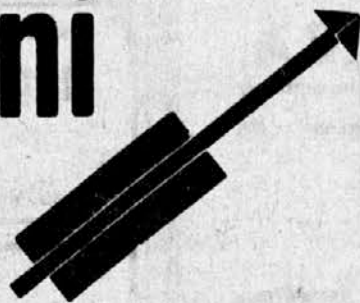
Posebne nagrade za velikonočne praznike našim odjemalcem!

Izvanredna in ugodna prilika nakupa potrebne obleke za bližajočo se spomlad.

Zastonj dobite uro, srebrno dozo itd. Oglejte si naše letake!

Konfekcijska tovarna FRAN DERENDA & CIE, Ljubljana
Detajlna trgovina Erjavčeva cesta šte. 2

Priložnostni nakup!

Radi zmanjšanja zaloge na debelo prodajamo nižje navedeno blago v podrobni razprodaji po cenah na veliko in sicer: blago za obleke, moško sukno, volneni, delene, podelene, fularde, krepe, cefire, šifone itd.

DOLČEK IN MARINI
Maribor, Gosposka ul 27